LIGA PROTI RAKOVINE

Liga proti rakovine, občianske združenie, pomáha na Slovensku onkologickým pacientom a blízkym od roku 1990 s množstvom **BEZPLATNÝCH** psychosociálnych projektov.

Na prevencii nám záleží

Ročne realizujeme stovky edukačných podujatí, kampaní a prednášok pre firmy a školy. V spolupráci s odborníkmi vytvárame rôzne edukačné materiály.

Bezplatná odborná Onkoporadňa pre pacientov a ich blízkych:

0800 11 88 11
poradna@lpr.sk

Registruj sa OnkoForum.sk
Diskusná platforma Ligy proti rakovine

Viac o bezplatných programoch LPR pre onkologických pacientov a ich rodiny nájdeš na **www.lpr.sk.**

Spoj sa s nami

+421 2/52 92 17 35
lpr@lpr.sk www.lpr.sk
LIGA PROTI RAKOVINE (LPR)
ligaprotirakovine

© Vydala **Liga proti rakovine SR** (november 2025)

Ak sa ti naša činnosť páči, môžeš ju priamo podporiť prispením na účet:
SK65 0200 0000 0001 0483 2012

Príčiny nádoru semenníka

Skutočná príčina vzniku nádoru semenníka je neznáma. K jeho vývoju môžu prispieť tieto okolnosti:

Nezostúpený semenník. Pred narodením sa semenníky tvoria vo vnútri tela v blízkosti obličiek. Približne mesiac pred pôrodom semenníky zostúpia do mieška, iba u časti novorodencov až v prvom roku života. Za chorobný stav sa označujú tie nezostúpené semenníky, ktoré sa nedostanú do mieška po prvom roku života. V nezostúpenom semenníku sa pozoruje častejší výskyt nádoru.

Niektoré vírusové choroby (zápal príušných žliaz – mumps) môžu spôsobiť zmenšenie semenníkov, v ktorých sa zisťuje zvýšený výskyt nádorov.

Samovyšetrovanie semenníkov treba robiť každý mesiac od 15. roku života. S každou zistenou zmenou oboznámte lekára, najlepšie urológa.

Nezostúpený semenník má vyšetriť lekár – urológ, ktorý do 2. roku života chlapčeka, ak je to potrebné, odporučí chirurgický zákrok. O potrebe samovyšetrovania semenníkov informujte aj ostatných členov rodiny a svojich priateľov.

Čo máte robiť, ak ste nahmatali zmenu na semenníkoch?

Každú zatvrdlinu v semenníku, či už bolestivú alebo nie, by mal vyšetriť lekár, najlepšie urológ. Zatvrdlina nemusí vždy znamenať nádor, pretože mnohé nenádorové choroby môžu sprevádzať hmatateľné zatvrdlinky v mieške. Dosť častý býva napríklad zápal nadsemenníka, ktorý sa lieči antibiotikami a obyčajne po 2 – 3 týždňoch ustúpi. Ak však trvá dlhšie, treba hľadať inú príčinu.

Ak máte otázky, kontaktujte Onkoporadňu Ligy proti rakovine (0800 11 88 11)

UTOROK
15.00 – 17.00 HOD.

ŠTVRTOK
16.00 – 18.00 HOD.

JE K DISPOZÍCII
LEKÁR – **UROLÓG**

LIGA PROTI RAKOVINE

SAMOVYŠETRENIE SEMENNÍKOV

Aj keď sú **nádory semenníkov** zriedkavou chorobou, ich výskyt v poslednej dobe **vzrastá**. V súčasnosti tvoria 1,5 % nádorov u mužov. Vyskytujú sa v každom veku, najčastejšie medzi 15. až 34. rokom. V tejto vekovej skupine tvoria až tretinu všetkých nádorov. Hoci možno vyliečiť aj pokročilé nádory semenníkov, najlepšie vyhliadky na vyliečenie majú pacienti v počiatočných štádiách choroby.

Príznaky

- **Zatvrdlina (hrčka) v semenníku.**
- **Zväčšenie semenníka (aj nebolestivé).**
- **Tupé a ťahavé bolesti v podbrušku a v slabinách spojené s pocitom „ťažkého semenníka“.**
- **Bolesti v semenníku.**
- **Zväčšenie pŕs na jednej alebo na obidvoch stranách.**

Ako postupovať

Najlepšia ochrana pred neskorou diagnózou nádorov semenníkov je ich včasné odhalenie pomocou starostlivého a **pravidelného samovyšetrovania**.

Semenníky by si mal vyšetrovať každý muž pravidelne každý mesiac, a to od 15. roku života. Najvhodnejší čas je bezprostredne po teplom kúpeli alebo teplej sprche. Ak sú miešok alebo ruky studené, semenníky sa stiahnu k telu, čo sťažuje ich vyšetrenie.

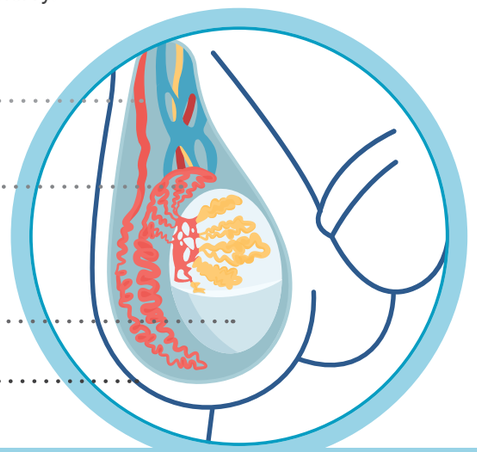
Anatómia orgánov mieška

Miešok obsahuje semenníky, nadsemenníky a začiatočné časti semenovodov.

Semenník je párový orgán, má tvar vajíčka a je priemerne 4 cm dlhý. Nižšie uloženie ľavého semenníka u väčšiny mužov spôsobuje, že ľavá polovica mieška siaha nižšie ako pravá. Semenník má rovnomernú konzistenciu (hutnosť). Jeho povrch je hladký bez hrčiek.

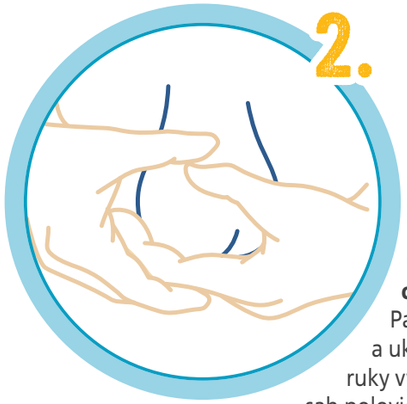
Nadsemenník je orgán esovitého tvaru, ktorý je uložený na zadnej strane semenníka. Začína sa v jeho hornej časti, smerom nadol sa stáča a prechádza do semenovodu. Nadsemenník slúži ako zberná nádoba pre pohlavné bunky.

Semenovod vychádza z nadsemenníka ako 2 až 3 mm hrubá, tvrdá a pohyblivá rúrka. Smer je zo zadnej strany semenníka smerom k slabinám. Pozdĺž semenovodu vedú cievy a nervy.

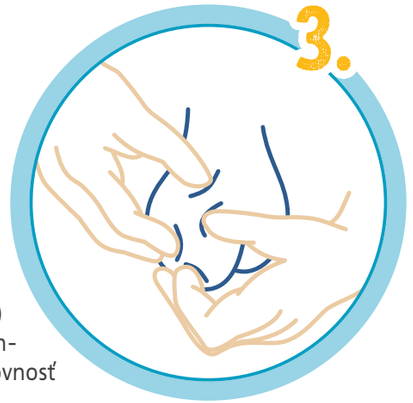
Postup pri samovyšetrovaní

1. Vyšetrenie začnite pohľadom na oblasť slabín a mieška. Ak zbadáte nesúmernosť, môže ísť o chorobu orgánov mieška. Nezabudnite však, že ľavá polovica mieška býva uložená nižšie ako pravá.

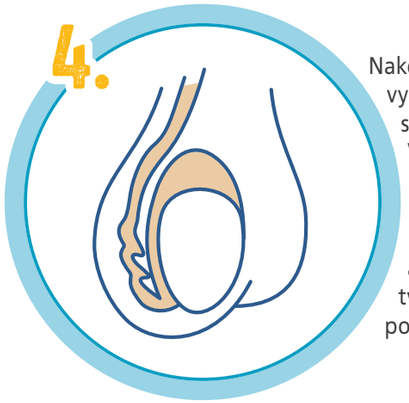

Každý semenník vyšetrujte osobitne. Palcom a ukazovákom ruky vysuňte obsah polovice mieška dopredu. Prstami druhej ruky ohmatajte a mierne postláčajte orgány mieška.

Vopred sa oboznámte s polohou nadsemenníka. Je uložený na zadnej strane semenníka a pri potláčaní je mäkký a bolestivý. Poznajte tento orgán, aby ste si ho nepomýlili s nádorom!

Pokračujte hodnotením konzistencie celého semenníka. Palcom a ukazovákom skúšajte, či nenájdete zatvrdlinu (hrčku) v tkanive semenníka alebo nerovnosť jeho povrchu.

Nakoniec si vyhmatajte semenovod. Vystupuje z nadsemenníka a dá sa vyhmatať medzi palcom a ukazovákom ako tvrdý pohyblivý povrazec.

Podobne postupujte aj pri vyšetrovaní druhého semenníka a nakoniec ich porovnajte. Čokoľvek nájdete na jednom semenníku, hľadajte aj na druhom. Rovnaký nález (vo väčšom alebo s menšom rozsahu) znamená normálny stav.